

Styrke attraktiviteten til turmålet Sarafossen – Čárakorži - Saarakurkkii

Om turmålet

Turmålet Sarafoss ligger i Reisadalen, om lag 45km (50min) kjøretur fra Storslett og en fottur på ca 1 km. Saraelva/Carajohka har sin kilde i Carajávri 8km oppstrøms og sitt utløp i Reisaelva 2km nedstrøms fossen.

Selve fossen har et fall på om lag 110 meter og stuper gjennom et trangt fosseløp ned i en kløft/Gorzi som også er en del av opplevelsen med å være på stedet. Det går sti fra hoved rasteplassen og opp til oversiden, der fossen stuper over fjellkanten.

Vi har laget en [liten film](#) som illustrerer litt av opplevelsen og attraksjonen.

Stien til fossen følger samme trasé som Nordkalottruta, langrute 800km mellom Kvikkjokk eller Sulitjelma i sør og Kautokeino i nord, som også er del av E1 en sammenhengende vandrerute mellom Secilia og Nordkapp.

Fra parkering ved vei er det om lag 200 høydemeter som tas i fire relativt bratte stigninger. Stien er naturlig grunn med morenemark, noe fururøtter eller stein. Den er omtrent 1-1,5m bredde.

Ett turmål – men del av et større turområde

Hovedsak i dette prosjektet er å se nærmere på selve turmålet Sarafossen. Men denne lokaliteten henger sammen med et større turområde hvor det er dagstur ferdsel i hovedsak, men også noe helge/overnattingssturer. Bildet under gir en romlig oversikt over dette området.

Området fra Puntafoss/Puntadalen i nord, via Saraelv og til Sieimma kan vi se på som ett område med turmuligheter og med lav grad av tilrettelegging. Området er definert som viktig og svært viktig friluftsområde i kommunens planverk. I Kommuneplanen er hele området LNFR-kategori, med noen mindre områder regulert til andre formål.

[Se friluftsområdekartlegging i Naturbase](#)

[Planinfo - Kommunekart](#)

Fra veien er det en skogkledd dalside med mest furu, og blandingsskog. Fra om lag 300 meter og til skoggrensa er det flate og store områder med myr og delvis skogkledd.

Bruk av områdene

På seinsommer og høst og vinter er dette en del brukt som jaktområde eller treningsområde for småviltjakt med hund. Det foregår mest på høsten, men også noe på vinter fram til 15.mars. På vårvinteren er området en del brukt for skigåing særlig på de på de flate myrene nord for Saraelva. På vårvinteren er også utfart til Carajávri for isfiske viktig for mange.

På barmark er besøk til turmålene Ørretvannet og Sarafossen viktig. Men også ferdsel på Nordkalottruta gjennom området og mot Carajávri må sies å være viktig selv om det ikke er veldig mange som bruker disse stiene (<200).

Tilretteleggingen i disse delene av området begrenser seg til noe informasjon ved startsteder og markering av turmål. Ellers er det å anse som naturlig område uten tilrettelegging, men med noe stier/veier som «alltid» har vært der og noe stier og tråkk som har oppstått ved endret bruk over tid.

I dalen langs veien er det flere lokaliteter som er opparbeidet og som har funksjon i forhold til friluftsliv. Ved Puntafoss er det opparbeidet en rastplass (Fylkeskommunen?). Ved Bilo er det en utleiehytte som eies og driftes av Statskog. Lengre ned ved elva er det også mange som har elvebåtene liggende på sommeren. Ved Biltokrysset er det en gammel vei/sti som går retning mot Sarafossen ca 3km. Nordkalottruta og sti til Sarafossen er den samme. Der stien går til vei er det et eldre grustak som brukes som parkeringsplass. Her er det plass til 5 biler samtidig. Dette er startsted for tur til Sarafossen. Ett par hundre meter lengre sørover går vei ned til Li eller Nakabohallus hvor det har vært et startsted for den private elvebåttrafikken. Her opparbeides det nå parkering og båttopplag høsten 2022.

Ved enden av kommunal ved gården Saraelv er det en snuplass som brøytes om vinteren. I 2022 bygges et reiselivsanlegg for Saraelv villmarkscamp. På denne snuplassen er også å anse startsted for turer i Reisadalen og fjellområdet øst for dalen på vinteren.

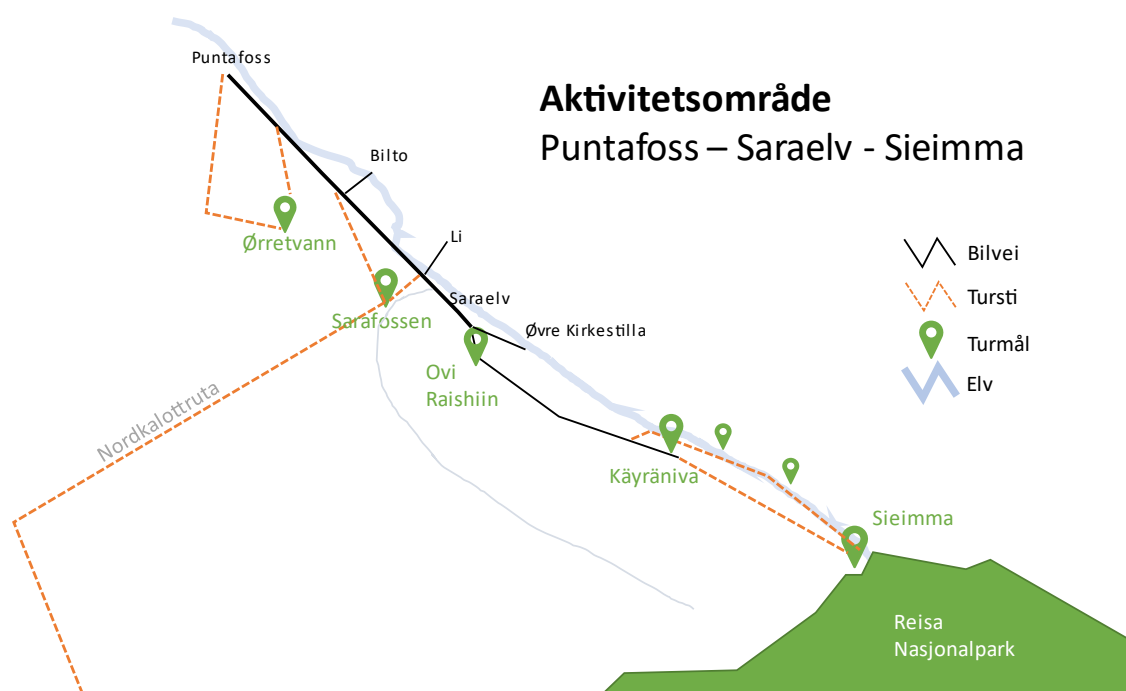
Ca 800 meter lengre sør ligger Øvre Kirkestilla. Dette er et opparbeidet startsted som fungerer som både for fotturer til Reisadalen langs Nordkalottruta og særlig for den kommersielle elvebåttrafikken. I årene 2007, 2015 og 2022 er det gjort tiltak med hhv skilting, personbilparkering, bussparkering, rasteplass, avfallshåndtering, toalett, adkomst til elva og gapahuk. I 2007 var Nordreisa kommune ansvarlig, i 2015 og 2022 samarbeid mellom Nordreisa kommune og Reisa nasjonalparkstyre.

Om lag 700 meter fra snuplassen i Saraelv, langs en annen skogsbilvei ligger Ovi Raishiin. Dette er hovedinnfallsport til Reisa nasjonalpark siden 2015 og eiet av en stiftelse. Før det var anlegget et

reiselivsanlegg driftet av Norveg AS. Her er det gjort investeringer og tiltak i flere perioder siden 1992.

Fortsetter vi langs skogsbilvei ca 4km kommer vi til KäyränivaTievva. Herfra er det sti til Sieimma. Det går en sti i skogen et stykke fra Reisaelva langs en elvekant som er delvis merket og hvor det er gjort noen enkle tilretteleggingstiltak i regi av Nordreisa kommune og Reisa nasjonalparkstyre. Vi anser denne stien som et alternativ til Nordkalottruta som følger i hovedsak langs Reisaelva. Det vil si – fra 2021 er Nordkalottruta beskrevet å gå fra Ovi Raishiin, 3,75km langs skogsbilbvei (til Furuholmen) og deretter langs Reisaelva. På vei nmot Sieimma passeres to rasteplasser som er noe tilrettelagt med bord/benker . Fra KäyränivaTievva er det 5km til Sieimma. Her er grensen til Reia nasjonalpark. På dette stedet har det lenge vært hytter som eies av Statskog, på begge sidene av elva. I 2014 fikk Reisa nasjonalparkstyre midler til å ruste opp rasteplass her og i 2018 midler til å ruste opp statskog sin hytte på østsiden av elva og bygge en vandrebue «Sieimmastua» på den siden av elva hvor stien går. Det vil si vestsiden.

I 2020 ble det satt opp nye tavler til infoplakater og et bygg som huser toalett og vedsjå av Reisa nasjonalpark.

Figur 1-skisse av dagsturområdet mellom Puntadalen og Sieimma

Som beskrivelsen viser gir det området fra Puntadalen i nord til Sieimma i sør rammer for turopplevelser hele året for mange ulike typer naturbruk. Det er etablert en bruk over mange år, og det er gjort mindre og større grep for å legge til rette for friluftsbuk og turisme både i området, men også som innfallsport til fjellområdene vest for reisa dalen men også Reisa dalen og Reisa nasjonalpark.

Det er klart mest ferdsel i området fra 15.juni til 1.oktober, men på grunn av et stabilt og kaldt vinterklima og gode snøforhold er dagsturer på vinteren også en del av bildet.

Tilrettelegging av turmål – hva og hvorfor

Økt bruk av naturen til friluftsliv, fysisk aktivitet i friluft og kommersielle tjenester basert på rekreasjon i naturen er ønsket nasjonal politikk og del av målsettingene til stort sett alle regionale og lokale myndigheter. Dette er fastsatt gjennom nasjonale miljømål, St.prop., handlingsplaner og andre føringer.

Aktivitet i friluft gir positive effekter for den enkelte ved at en er fysisk aktiv. Sammen med de opplevelser naturen gir er dette gunstig for den fysiske og psykiske helse.

Samfunnet ønsker at alle, innbyggere og tilreisende, skal kunne bruke naturen til opplevelser og aktivitet. Virkemidlene og føringene er mange. Her er noen eksempler på hvordan noen av aktørene er relatert til dette.

Kommunene skal ta hensyn til friluftslivsinteressene i sin arealplanlegging, de skal legge til rette for aktivitet gjennom sine satsinger og bevilgninger og underbygge kommersielle initiativ og bidra til markedsføring og informasjon.

Friluftsrådene er kommunenes viktigste virkemiddel for fremming av aktivitet i friluft. De skaper oppmerksomhet om turmål. gjør tilrettelegging og annet som skaper aktivitet. [I Nord-Troms 4 er det pr 2022 147 turmål](#). Sarafossen er i 2022 ikke en del av dette turmålkartet.

Statskog som grunneier skal gi befolkningen tilgang til jakt, fiske og friluftsliv på statens eiendom. De har betydelig infrastruktur og aktiv markedsføring av opplevelser på statens grunn. Statskog eier om lag 70% av grunnen i Nordreisa og alt innenfor «planområdet» for Sarafoss prosjektet.

Forvaltningsmyndigheten for nasjonalpark skal «gi allmenheten tilgang til friluftsliv» etter verneforskriften, og ønsker «velkommen inn» til naturopplevelser som følge av vedtatte handlingsplaner og nasjonale føringer.

Nasjonalparksenter er ett av virkemidlene i miljøforvaltningen for fremme informasjon om natur og naturopplevelser. Halti NPS har et anlegg ved Saraelv som besøkes av rundt 5000 pr år.

Tilrettelegging eller ikke tilrettelegging

Vi kan noen ganger inntrykk av at fremming og tilrettelegging for friluftsliv kun har «gasspedal». I den forstand at de positive sidene med fysisk aktivitet i friluft vektlegges foran andre aspekter. Men, det er også mer og mer oppmerksomhet om at bruk av naturen til rekreasjon og friluftsliv nødvendigvis ikke skal gjøres på en måte som skaper problemer for andre naturbrukere, eks beitenæringer, eller som setter slike spor at det er problematisk for naturmangfold.

Vi må derfor stille oss (minst) to vesentlige spørsmål:

- 1- Hva kan vi gjøre for å skape mer aktivitet og opplevelse og hvordan gjør vi det?
- 2- Hvordan tar vi vare på natur- og kulturverdier der aktiviteten foregår?

Dette er kjerneelementer i besøksforvaltningen og også i dette prosjektet.

Tilretteleggingsgrad og kapasitet

I Nordreisa er det pr 2022 rundt regnet 40-50 mer eller mindre definerte turmål. Det vil si et sted – trasé, område eller lokalitet som er turmål og hvor det foregår fysisk aktivitet i friluft. Tilrettelegging er et virkemiddel for å stimulere til bruk av slike turmål. Det finnes en rekke veiledere for tilrettelegging som beskriver både hvorfor en skal tilrettelegge og hvordan. Eksempel fra [Norge](#) og fra [Sverige](#).

Det finnes så vidt vi vet, ingen autoritativ forståelse eller beskrivelse av tilretteleggingsgrad. Ofte omtaler vi det som «lite» eller «mye» tilrettelagt, men det er i seg selv lite beskrivende og kan forstås relativt ut fra den enkelte bruker sine erfaringer. En lav grad tilrettelegging i en finsk nasjonalpark er nok betydelig høyere enn grad av tilrettelegging enn i vår forståelse.

Tilrettelegging kan også forstås som en fysisk størrelse og i overført betydning.

Det ene ytterpunktet i en tilretteleggingsskala er at det ikke er gjort særskilte tiltak hverken fysisk eller for å skape oppmerksomhet. En skogsområde uten noe form for tilrettelegging anser vi som «naturlig» selv om det kan være gjennomført både skogsdrift og annen aktivitet i det samme området. Hvis det er opparbeidede veier i det samme området som brukes i sammenheng med friluftsliv så kan vi si at området ikke er tilrettelagt for friluftsliv, men heller ikke naturlig.

Vi foreslår følgende tilretteleggingsskala:

Naturlig			Lav grad		Moderat		Høy		Svært høy
Ingen	Omtalt	Spesifikk info på nett og/eller i trykksaker	Skilting i terreng		Opparbeiding Parkering, turvei, attraksjon, fasiliteter				

Bort sett fra noen få eksempler er tilrettelegging i Nordreisa av lav grad. Det typiske er at det er skiltet ved start, det er anvist parkering basert på eksisterende infrastruktur, noe merking underveis og en markering av turmålet (postkasse eller liknende). En del steder finnes også en rasteplass/bål plass og et «shelter» (gapahuk, hytte, gamle mv). Turveien er sjelden opparbeidet, men kan i en del tilfeller følge eksisterende infrastruktur som skogsbilveier og liknende.

Unntak er **Kvænnens friluftsområde** og **Goppa Friluftsområde/ Truiski**. Her er det gjort tiltak med opparbeiding av parkering, turveier og fasiliteter – moderat til høy grad. Mengde og kapasitet er ikke tilpasset et spesifikt bruksomfang, men det er anslagsvis er 20-50 brukere pr dag gjennomsnitt på disse stedene (8000-10000 pr år).

Vi kan nok også si at område Rotsundelvdalen og Kildalen er områder med moderat tilrettelegging. I Rotsundelv er det opparbeidet turveier, rasteplasser og det er etablerte turmål der.

Det finnes andre mye brukte områder som følger eksisterende infrastruktur, men hvor det ikke er gjort spesifikke tiltak for tilrettelegging.

Kapasitet er et vesentlig begrep i denne sammenhengen. Vi vet at det oppstår såkalte besøksutfordringer hvis kapasiteten på et turmål er lavere enn faktisk besøk. Hvis kapasitet på parkeringsplass er lavere enn for selve turveien eller attraksjonen så vil det vise seg ganske fort.

Attraksjoners betydning i besøksforvaltningen

Begrepet «attraksjon» knytter seg blant annet til reiselivet og som reiselivsforskningen har gitt en god del plass. Det vi i dagligtale omtaler som «tursmål» altså mål for en tur er kanskje ekvivalenten innenfor friluftslivsspråket?

Vi ser det som mulig å bruke attraksjonsteoretiske begreper som inngang for å forstå hva som skaper en attraksjon av et sted.

Uten å gå for dypt inn i teorien så beskriver forfatterne¹ Jaini, N., Ismail, H. N., Anuar, A. N. A., & Rashid, M. F.. (2021) hvordan de teoretisk beskrivelsen og forståelsen av attraksjoner har utviklet seg. Og videre hvordan disse kan brukes for å forklare attraksjoner i dag. De deler inn attraksjonsbegrepet til å inneha 4 elementer som sammen virker når attraksjoner skapes – se også illustrasjon 2.

- Mennesket
- Stedet
- Opplevelsen
- Forvaltningen / styringen

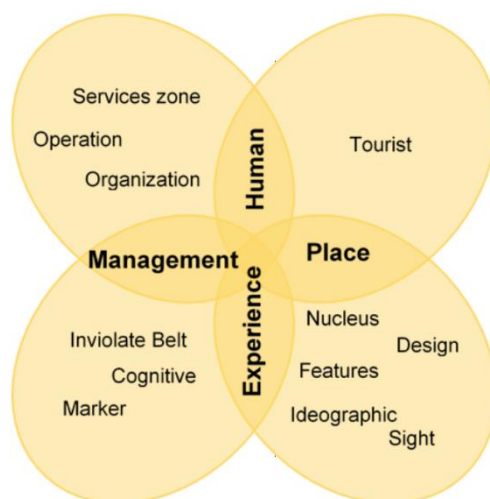

Figure 1: The Relationship of The Tourism Attraction

Et viktig element i denne forståelsen er det menneskelige aspektet. Altså at hver enkelt har en motivasjon og/eller preferanser som er vesentlig for om et sted ansees som attraktivt.

¹ A Review On The Classical Concept Of Tourism Attraction. *Journal of Tourism Hospitality and Environment Management*, 6 (26), 163-171. <http://www.jthem.com/PDF/JTHEM-2021-26-12-15.pdf>

I en annen artikkel en modell som beskriver en hierarkisk struktur for natur-attraksjoner

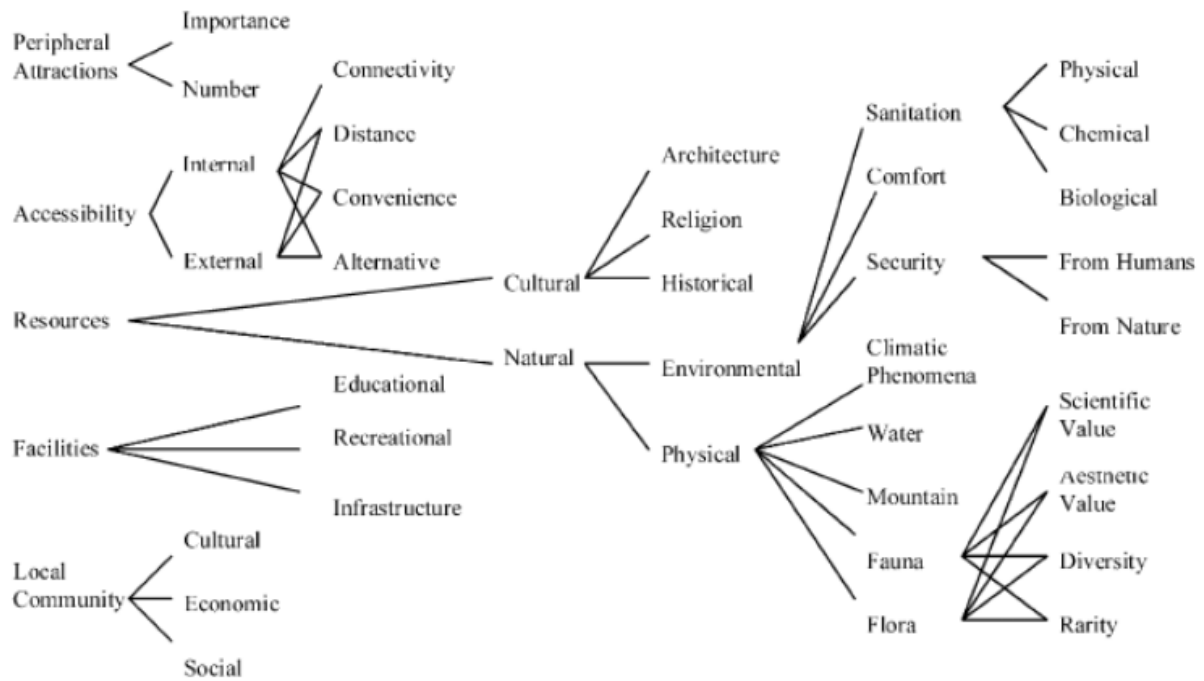

Figure 1. A Hierarchical Structure for Natural Attractions

Figuren er lånt fra artikkel av Deng, King og Bauer (2002) fra

<https://www.researchgate.net/publication/223704885> Evaluating natural attractions for tourism

Begge disse modellene kan fungere som et utgangspunkt for beskrive Sarafossen som turmål og kanskje forsøke å avdekke hvilke aspekter og elementer som kan påvirkes i og rundt en attraksjon eller turmål.

Med utgangspunkt i de to modellene kan vi sette opp følgende beskrivelse av Sarafossen

	Situasjon	Konklusjon
Tilgjengelighet		
Ekstern	<p>For å komme til Reisadalen må en først komme eller være på Storslett. Hit når en med fly fra Tromsø på 20min to ganger pr dag.</p> <p>Buss / Bil fra Tromsø tar 3-3,5 timer og fra Alta 2-2,5 timer. Veien fra Storslett til startsted Sarafoss er i dårlig forfatning og det tar 45-55min å kjøre. Det er ingen alternativer til egen transport (bil).</p> <p>Hvis vi antar at besøkende kan bruke 1,5-2 timer pr vei så er Sarafoss i hovedsak tilgjengelighet som dagstuumråde for Nordreisas befolkning og Skjervøy deler av Kåfjord og Kvæningen dvs ca 10 000.² Antall besøkende som kommer til eller forbi dette omlandet er under 30 000 (2019).</p>	<p>Startsted til Sarafoss er moderat til dårlig tilgjengelig pga avstand og standard på fylkesvei.</p> <p>Attraksjonen er i hovedsak tilgjengelig for et svært lavt antall personer regnet i innbyggere og besøkende.</p>
Intern	<p>For å komme til Sarafossen går naturlig sti/tråkk 1km fra vei. Det er totalt 200 meter stigning fordelt på noen flatere partier mellom 4 bratte bakker på 50-300 meter. Grunnene er dels morenegrunn og steingrunn.</p> <p>Alternativ rute går via Biltokrysset. Da er stigningen mer moderat ved at den i hovedsak tas ut over 3km. 1km langs gammel vei og 2 km på sti/tråkk. Delvis myrlendt.</p>	
Ressurser	<p>Turmålets ressurs er i hovedsak naturlig og fysisk. Rennende vann i en spektakulær foss er kjerneelement. Også en spesiell kløft/elveleie med 100 meter dyp og med særegen geologisk historie. Mulighet for å se fossen på nært hold der den kaster seg over kanten.</p> <p>Saraelva på oversiden av fossen er i dag barriere for ferdsel sørover mot Ovi Raishiin. (En liten bru her ville løst ut et større potensiale)</p>	
Fasiliteter	<p>Parkering i gammelt grustak for 4-5 biler</p> <p>Info-tavle ved start norsk og engelsk</p> <p>Skiltpekere</p> <p>Enkel bål plass ved utkikkspunkt foss</p> <p>Sikkerhet – ikke gjort tiltak/personlig ansvar</p> <p>Sanitær – ikke gjort tiltak</p>	Ingen-lav grad tilrettelegging
(tilpasset for)	<p>Personer som kan gå i 30-60 min med bratt stigning. Kategorisering av brukergrupper?</p> <p>Hva er enkel norsk på finsk?</p>	

Lokalsamfunn – sosial påvirkning	En betydelig del av innbyggerne i Nordresia har en eller annen tilknytning til natur og naturbruk. Mange har erfaring og kompetanse til å være ute. Fyre bål, ta seg fram i ulendt terreng, ta seg fram utenfor merkede stier og så videre. Likevel er det nok mange som ikke har slik erfaring – og hvor tilrettelegging er nøkkel for deres mulighet for naturopplevelser. ³	
	Eventuelle økonomiske aspekter trer inn hvis tilretteleggingen gir inntekter eller bedre grunnlag for inntekter. For eksempel i reiselivet.	

Verdiskaping

Bred verdiskaping er i større grad knyttet målsetting av utvikling i distrikter (se distrikssenteret). I miljømessig, sosialt, kulturelt og økonomisk. Et tiltak bør i størst mulig grad være positiv på alle elementene for å kunne sies å være verdiskapende.

Hvordan bidrar en økt attraktivitet ved Sarafossen til [verdiskaping](#)?

Andre viktige momenter i prosjektet

Kan vi på sikt (10-års perspektiv) forvente økt tilstrømming til Reisadalen ved at Europa, Norden og Norge og Nord-Norge har det som framtidens reisende og innbyggere attraktiv som reisemål?

Reisa nasjonalpark er enda mer perifer og vanskelig tilgjengelig enn Sarafossen. Terskelen for å komme seg dit er svært høy. Antallet som har mulighet for å komme seg dit vil uansett være

² Til sammenlikning har Skjerpartapp på Lyngseidet og Blåisvannet et omland med rundt regnet 100 000 personer og besøkende til Tromsø i størrelsesorden 1,2mill gjestedøgn. <https://www.menon.no/wp-content/uploads/2018-90-%C3%98konomiske-effekter-fra-reiselivet-i-Troms%C3%B8.pdf>
Hvordan er det med Gorzabrua, Ånderdalen, Dividalen?

³ Tall fra utinord 2021 viser at 50% av turene tas på turmål som er nært opp til hjem og/eller best tilrettelagt

begrenset. Kan en økt tilrettelegging i dette området gi «nasjonalparkopplevelse» for flere på en enklere måte?

Vi har ambisjoner om en god dialog med reindrift som har rettigheter i området

Vi ønsker å se på driftsordninger allerede tidlig i prosessen.

Vinterbruk tas inn som del av konseptet

Sarafossen - Dimensjonering – antall besøkende sett ut fra 2022

Hvordan tilretteleggingen dimensjoneres må bygge på hvor mange besøkende det er på et sted samtidig – på det meste.

- Hvor mange personer og grupper samtidig?
- Når foregår det?

For Sarafossen har vi ikke gode data som gir svar på dette direkte. Men vi har hatt tellinger på andre steder og kan anslå ut fra det.

På Ovi Raishiin er det over året 2022 registrert 3450 besøkende (2021).

Besøk på vinter, vår og høst utgjør på det meste inn til 10 personer pr dag. I hovedsak mellom kl 12-15. Og mest i helgene. For et slikt besøk må det være dimensjonert for 2-3 biler samtidig.

Besøk i barmarksesongen utgjør det meste av besøk hit. På det meste litt over 1000 personer i Juli, ca 450 i juni og august og 800 i september og 200 i oktober. Besøk er relativt jevnt fordelt på ukedager, men noe mer på onsdag, fredag og lørdag. Det var færrest på søndager (8% av total). Litt over halvparten er på besøk mellom kl 12.00 og 16.00 , 30% etter kl 16 og 20% før kl 12.

På de travleste dagene var det om lag 80 personer på besøk (19. juli). Antall samtidige er på det meste er 25- 30 personer (avtalte grupper unntatt). Det betyr 8-12 biler samtidig. Antall del-grupper utgjør inn til 6 samtidige.

Ut i Nord turer

Det er nok sannsynligvis færre besøkende til Sarafossen enn til Ovi Raishiin. Det har å gjøre med tilgjengeligheten på stedet. Helt tilsvarende turer som vi har på Sarafoss finnes ikke, men vi kan anta at følgende turer har noe av den samme tilgjengeligheten, men hvor det er usikkerhet knytta til hvor attraktivt stedet er å besøke.

Vi vet ikke eksakt hvor mange flere som besøker et turmål ifht hvor mange som registrer seg, men vi bruker en korreksjonsfaktor på 1,4. Det vil si at rundt 60% av de besøkende registrerer seg, mens 40% ikke gjør det.

Faktis registrert

korrigert 1,4

Moskodalen gapahuk	registrert 350	490
Nesvannet	registrert 245	343
Pilterigammen	registrert 208	291
Ørretvannet	registrert 170	238

Vi kan nok anslå at bruken av Sarafossen i 2022 var i størrelsesorden 200-300 registreringer og da et faktisk besøk på 420-450.

Hvor mye besøk bør Sarafossen dimensjoneres for?

Kan vi anslå besøksgrunnlag? Det vil si antall personer som kan tenkes å være aktuelle som besøkende til et slikt sted. Dette bestemmes av flere faktorer i et samspill. Tilgjengelighet – hvor enkelt er det å nå til stedet og så videre på selve attraksjonen? Hvilke type attraksjon er dette? Natur, kultur? Hvilke fasiliteter er det? Hvor viktig er attraksjonen?

Beliggenheten og avstand til/fra besøkende betyr sannsynligvis mye for en slik attraksjon som Sarafossen, som er en tertiærattraksjon. Altså en attraksjon som besøkes av de som allerede er nært til stedet. Hvor mange personer finner vi innenfor en til halvannen times reiseavstand? I sommersesong, kan vi anslå at grunnlag for besøk er i størrelsesorden 4000 innbyggere pluss tilreisende 3000. Ved Ovi Raishiin har årlig besøk vært mellom 3500 til 4000. Av dette ca 2500 i sommersesong. Til sammenlikning kan vi se for oss Blåisvatn i Lyngen som kanskje er å regne som en sekundærattraksjon og som har et besøksgrunnlag rundt 100 000 (Tromsø by, omland) og som har hatt rundt 15 000 besøkende de siste årene.

Som en ikke-tilrettelagt turmål anslår vi et besøkstall i 2022 ved Sarafossen til å være «noen hundre». Med stor usikkerhet kan vi sette et tall til å være 450. Det vil si gjennomsnitt 5 hver dag i 90-120 dager. Hovedsakelig fra tidlig juni, noe i juli og august-september.

Det betyr som hovedsak 5 samtidige biler på parkeringa og inn til to grupper (2-6 personer) samtidig på stedet.

Utgangspunkt for planlegging

Hvis stedet tilrettelegges slik at besøksgrunnlaget øker som følge av økt turisme med 50% og at tilretteleggingen gjør at attraktiviteten også øker, så kan vi anslå at 5 daglige gjennomsnitt besøk øker til 10-12 og sesong øker til 120 dager et besøkstall 1250 (mot dagens 400-500). Vi kan da se for oss opp til 7 samtidige biler, men med sannsynlighet for enda flere på visse dager.

Tilrettelegging virker!

Det er verdt å merke seg at «tilrettelegging virker». I den forstand at et turmål kan ha svært ulik besøksmengde ut fra om det er tilrettelagt eller ikke. Både fordi tilrettelegging skaper tilgjengelighet, men også oppmerksomhet. Og grad av tilrettelegging. De turene som er nevnt over har lite/ingen fysisk tilrettelegging. Vi har eksempler på at besøk mangedobles etter gjennomført tilrettelegging. Eksempel er Sherpartrapp i Tromsø og Lyngen, Dagsturhytter i Nordreisa, Truiski -turen i Sørkjosen og Kvænnens friluftsområde ved Storslett.

Så - hvordan tilrettelegging vil slå ut for Sarafossen som turmål i praksis er veldig usikkert.

